Omzendbrief met betrekking tot de bestrijdingsmaatregelen tegen de aardappelcystenaaltjes *Globodera pallida* en *G. rostochiensis*

Referentie	**PCCB/S1/1845116**	**Datum**	**28/10/2025**
Huidige versie	1.0	Van toepassing vanaf	01/11/2025
Trefwoorden	*Globodera*, aardappelcystenaaltjes, aardappelen, bestrijdingsmaatregelen		

Opgesteld door	**Goedgekeurd door**
Wim Jennes, attaché	Katrien Beullens, directeur-generaal a.i.

1 Doel

De aardappelcystenaaltjes *Globodera pallida* en *G. rostochiensis* zijn aanwezig in de meeste Europese landen maar vormen een blijvend gevaar, vooral voor de aardappelteelt maar ook voor andere teelten. De verspreiding via aanhangende grond, de lange latentieperiode alvorens nieuwe besmettingen ontdekt kunnen worden, de lange overleving in afwezigheid van waardplanten, en de capaciteit om zich aan te passen aan resistente aardappelrassen vormen grote uitdagingen. Om die redenen werd het Europese quarantainestatuut van deze organismen behouden in de uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072. Door middel van de uitvoeringsverordening (EU) 2022/1192 en het koninklijk besluit van 19 april 2024 werden vervolgens de bestrijdingsmaatregelen herzien. Deze omzendbrief heeft als doel om de betrokken sectoren te herinneren aan de bestaande maatregelen en te wijzen op een aantal belangrijke wijzigingen.

De bestrijdingsmaatregelen zijn voornamelijk bedoeld om:

1) de productie van het aardappelpootgoed te vrijwaren van besmetting met *G. pallida* en *G. rostochiensis*;
2) de populaties van *G. pallida* en *G. rostochiensis* in de consumptieaardappelteelt onder de schadelijkheidsdrempel te houden en ze, indien mogelijk, uit te roeien;
3) de risico's op verspreiding van *G. pallida* en *G. rostochiensis* te beperken;
4) de ontwikkeling van virulente populaties van *G. pallida* en *G. rostochiensis*, waartegen de resistente aardappelrassen niet langer bestand zijn, te vermijden;
5) de door de invoerende landen vereiste fytosanitaire garanties te geven.

2 Toepassingsgebied

Deze omzendbrief is van toepassing op de opsporing en de opvolging van besmettingen met *G. pallida* en *G. rostochiensis* in diverse teelten (aardappelpootgoed, consumptieaardappelen, bepaalde groente- en fruitplanten bestemd voor opplant, sierteelt- en boomkwekerijgewassen).

3 Referenties

3.1 Wetgeving

Koninklijk besluit van 14 november 2003 betreffende autocontrole, meldingsplicht en traceerbaarheid in de voedselketen.

Ministerieel besluit van 22 januari 2004 betreffende de modaliteiten voor de meldingsplicht in de voedselketen.

Koninklijk besluit van 10 november 2005 betreffende retributies bepaald bij artikel 5 van de wet van 9 december 2004 houdende de financiering van het Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen.

Verordening (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad van 26 oktober 2016 betreffende beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten.

Verordening (EU) 2017/625 van het Europees Parlement en de Raad van 15 maart 2017 betreffende officiële controles en andere officiële activiteiten die worden uitgevoerd om de toepassing van de levensmiddelen- en diervoederwetgeving en van de voorschriften inzake diergezondheid, dierenwelzijn, plantgezondheid en gewasbeschermingsmiddelen te waarborgen.

Uitvoeringsverordening (EU) 2019/2072 van de Commissie van 28 november 2019 tot vaststelling van eenvormige voorwaarden voor de uitvoering van Verordening (EU) 2016/2031 van het Europees Parlement en de Raad, wat betreft beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten.

Samenwerkingsakkoord van 5 januari 2021 tussen de Ministers van Landbouw van de Federale Staat en de gewesten inzake de verdeling van opdrachten voor de toepassing van de beschermende maatregelen tegen plaagorganismen bij planten.

Koninklijk besluit van 22 februari 2021 betreffende beschermende maatregelen tegen quarantaineorganismen bij planten en plantaardige producten en tot wijziging van diverse bepalingen inzake schadelijke organismen.

Uitvoeringsverordening (EU) 2022/1192 van de Commissie van 11 juli 2022 tot vaststelling van maatregelen om *Globodera pallida* (Stone) Behrens en *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens uit te roeien en de verspreiding ervan te voorkomen.

Koninklijk besluit van 19 april 2024 betreffende maatregelen om *Globodera pallida* (Stone) Behrens en *Globodera rostochiensis* (Wollenweber) Behrens uit te roeien en de verspreiding

ervan te voorkomen en tot wijziging van diverse bepalingen inzake plaagorganismen.

3.2 Andere

PM 9/26 (1) National regulatory control system for *Globodera pallida* and *Globodera rostochiensis*, EPPO, 2018.

Pest survey card on *Globodera rostochiensis* and *G. pallida*, EFSA, 2020.

4 Definities en afkortingen

Agentschap	Federaal Agentschap voor de Veiligheid van de Voedselketen
Globodera	*Globodera pallida* en *G. rostochiensis*
LCE	Lokale controle-eenheid van het Agentschap
Officiële analyse	Analyse verricht door een geaccrediteerd en door het Agentschap erkend laboratorium volgens door het Agentschap goedgekeurde protocollen op een monster genomen door het Agentschap of onder zijn toezicht
Sierteelt- en boomkwekerij-gewassen	Houtige planten en overblijvende kruidachtige planten, bestemd voor opplant in volle grond
Waardplanten	*Solanum tuberosum* (aardappel), *Solanum lycopersicum* (tomaat), *Solanum melongena* (aubergine)

5 Officiële detectieonderzoeken, monitoringonderzoeken en laboratoriumanalyses

5.1 Officiële detectieonderzoeken

5.1.1 Teelten waarvoor een officiële detectieonderzoek verplicht is

Voorafgaand aan de teelt van aardappelpootgoed en bepaalde andere teelten in volle grond van planten bestemd voor opplant is een officieel detectieonderzoek verplicht. Afhankelijk van de teelt is er hiervoor een officiële perceelsbemonstering of een officiële verificatie nodig, of is er een uitzondering mogelijk, zie samenvatting in tabel 1.

Voor de teelt van aardappelpootgoed en andere waardplanten bestemd voor opplant komt enkel een officiële perceelsbemonstering in aanmerking. Officiële perceelsbemonsteringen worden uitgevoerd door het Agentschap na de oogst van de vorige teelt en vóór het planten of zaaien van de nieuwe teelt. Een officiële perceelsbemonstering met conform analyseresultaat beschikbaar van vóór deze periode kan ook worden aanvaard indien er nadien geen waardplanten werden geteeld. Voor de teelt van hoevepootgoed zonder plantenpaspoort is geen officiële perceelsbemonstering vereist, zie omzendbrief PCCB/S1/1033538 voor de precieze voorwaarden.

Voor de niet-waardplant teelten bestemd voor opplant uit tabel 1 kan ook een officiële verificatie worden uitgevoerd. Hiervoor dient de operator schriftelijke bewijzen voor te leggen aan het Agentschap die aantonen dat er gedurende de laatste twaalf jaar ofwel geen waardplanten werden geteeld, ofwel een gunstige, officieel erkende perceelsbemonstering werd uitgevoerd zonder teelt van waardplanten nadien. Voor bewijzen van voorgaande teelten kan de operator gebruik maken van de publiek beschikbare perceelsaangiftes in het kader van de jaarlijkse verzamelaanvraag bij de gewesten. Voor sierteelt- en boomkwekerijgewassen betekent dit meestal dat er enkel bij het in gebruik nemen van een nieuw perceel een officiële perceelsbemonstering vereist is.

Tenslotte hoeven voor de niet-waardplantteelten geen officiële detectieonderzoeken uitgevoerd te worden indien de planten met geschikte door het Agentschap goedgekeurde methoden praktisch vrij van grond worden gemaakt door middel van spoelen of borstelen, of indien er andere door het Agentschap goedgekeurde bestrijdings-maatregelen worden toegepast die het risico op verspreiding van *Globodera* wegnemen.

Tabel 1. Teelten waarvoor een officieel detectieonderzoek verplicht is.

Teelt	**Waardplant**	**Onderzoek**	**Uitzonderingen**
Aardappelpootgoed	Ja	Bemonstering	Hoevepootgoed zonder plantenpaspoort
Plantgoed van *Solanum lycopersicum* of *Solanum melongena*	Ja	Bemonstering	
Plantgoed van *Allium porrum*, *Asparagus officinalis*, *Beta vulgaris*, *Brassica* spp., *Capsicum* spp., *Fragaria*	Nee	Bemonstering of verificatie	Door het Agentschap goedgekeurde bestrijdingsmaatregelen die het risico op verspreiding van *Globodera* wegnemen
Bollen, knollen en wortelstokken bestemd voor opplant van *Allium ascalonicum*, *Allium cepa*, *Dahlia* spp., *Gladiolus* Tourn. ex., *Hyacinthus* spp., *Iris* spp., *Lilium* spp., *Narcissus*, *Tulipa*	Nee	Bemonstering of verificatie	Door het Agentschap goedgekeurde bestrijdingsmaatregelen die het risico op verspreiding van *Globodera* wegnemen; of Indien het op basis van de verpakking duidelijk is dat zij bestemd zijn voor verkoop aan eindgebruikers, niet aan professionele planten- of snijbloemkwekers
Sierteelt- en boomkwekerij-gewassen	Nee	Bemonstering of verificatie	Door het Agentschap goedgekeurde bestrijdingsmaatregelen die het risico op verspreiding van *Globodera* wegnemen

5.1.2 Aanvraag en identificatie van de percelen

De operatoren kunnen een officiële grondbemonstering aanvragen voor alle door hen gekozen grondoppervlakten met behulp van het aanvraagformulier van het Agentschap in bijlage. Percelen dienen geïdentificeerd te worden aan de hand van het perceelsidentificatienummer (jaar/landbouwernummer/volgnummer perceel) van de meest recente verzamelaanvraag voorafgaand aan de bemonsteringsaanvraag. Bij wijziging van de perceelsgrenzen dient (dienen) het (de) perceelsidentificatienummer(s) te worden vermeld die het gewijzigde perceel omvat(ten) met toevoeging van een orthofotoplan met aanduiding van de exacte grenzen en hoekcoördinaten. Dit gewijzigde perceel dient vervolgens als dusdanig te worden ingediend bij de daaropvolgende verzamelaanvraag.

Producenten van gecertificeerd aardappelpootgoed in het Vlaams Gewest moeten hun aanvragen voor officiële perceelsbemonstering rechtstreeks indienen op het E-loket van het Agentschap Landbouw en Zeevisserij. Zij hoeven hiervoor het aanvraagformulier van het Agentschap dus niet te gebruiken. Na controle van de ontvankelijkheid, zal de gewestelijke dienst de aanvraag doorsturen naar de overeenkomstige LCE die de bemonstering uitvoert. Meer details hierover staan in het bericht voor de producenten van gecertificeerd pootgoed op de website van het Agentschap.

Aanvragen voor officiële perceelsbemonsteringen voor gecertificeerd pootgoed of hoevepootgoed met plantenpaspoort kunnen ingediend worden vanaf 15 september tot uiterlijk 30 april. Het is raadzaam om de aanvragen zo snel als mogelijk vanaf 15 september in te dienen. Door de beperkte capaciteit van de controlediensten en de laboratoria kan de termijn tussen de ontvangst van de aanvraag en het doorsturen van de analyseresultaten oplopen tot 60 werkdagen (of meer) tegen het einde van de bemonsteringscampagne wanneer veel aanvragen samen worden ingediend. De maximale analysetermijnen voor de laboratoria zijn variabel en nemen gradueel toe vanaf februari, zie punt 5.4. Het is niet mogelijk om een dringende analyse aan te vragen.

De kosten verbonden aan de bemonstering en de analyse zijn ten laste van de operatoren. Het Agentschap zal de werktijd voor de perceelsbemonsteringen aan retributietarief factureren aan de operatoren. Voor elke apart aangevraagd perceel, ongeacht zijn ligging of grootte, wordt er een bijkomend forfaitair bedrag van 2 aangevatte halve uren aangerekend voor de verplaatsingstijd en de administratieve werktijd. De kosten voor de laboratoriumanalyses worden rechtstreeks door de erkende laboratoria gefactureerd aan de operatoren.

5.1.3 Bemonsteringseenheden, bemonsteringsvolume, bemonsteringsmethode

Bemonsteringseenheden
De percelen worden opgedeeld in bemonsteringseenheden van 1 ha waarvan aparte grondmonsters worden genomen voor analyse op *Globodera*.

Bemonsteringsvolume
Standaard worden de bemonsteringseenheden bemonsterd met een bemonsterings-volume van 1500 ml/ha.

De operatoren kunnen kiezen voor een verlaagd bemonsteringsvolume van 500 ml/ha als aan 1 van de volgende voorwaarden voldaan is:

1) geen teelt van waardplanten sinds ten minste 6 jaar; of
2) bij de twee meest recente officiële perceelsbemonsteringen met bemonsteringsvolume van 1500 ml/ha werden er geen levensvatbare cysten gevonden en werden geen waardplanten geteeld nadien (behalve deze waarvoor deze officiële bemonsteringen werden aangevraagd); of
3) bij de meest recente officiële perceelsbemonstering met bemonsteringsvolume van 1500 ml/ha werden er geen levensvatbare of niet-levensvatbare cysten gevonden en werden geen waardplanten geteeld nadien (behalve deze waarvoor deze officiële bemonstering werd aangevraagd).

Van zodra een verminderd bemonsteringsvolume van 500 ml/ha werd aanvaard door het Agentschap, kan dit de volgende jaren behouden blijven zolang er geen *Globodera* wordt gevonden in het perceel en er geen waardplanten worden geteeld (behalve deze waarvoor de officiële bemonsteringen worden aangevraagd).

Percelen, of overblijvende bemonsteringseenheden van percelen, kleiner dan 1 ha waarop een bemonsteringsvolume van 1500 ml/ha van toepassing is, worden bemonsterd aan 500 ml (< 1/3 ha), 2 keer 500 ml (> 1/3 ha en < 2/3 ha), of 1500 ml (> 2/3 ha). Percelen, of overblijvende bemonsteringseenheden van percelen kleiner dan 1 ha waarvoor een verlaagd bemonsteringsvolume van 500 ml/ha van toepassing is, worden steeds bemonsterd aan 500 ml.

Bemonsteringsmethode
De monsters worden samengesteld uit tenminste 100 boringen/ha op een diepte van ten minste 5 cm. De boringen worden genomen op bemonsteringslijnen die loodrecht worden getrokken op de bewerkingsrichting van het perceel. De afstand tussen de bemonsteringslijnen bedraagt maximaal 20 meter en de afstand tussen de boringen op een zelfde bemonsteringslijn bedraagt minimaal 5 meter.

5.2 Officiële monitoringonderzoeken

Om de verspreiding van *Globodera* in kaart te brengen en nieuwe besmettingen tijdig op te sporen, voert het Agentschap jaarlijks officiële monitoringonderzoeken uit op percelen waarop tijdens het lopende teeltseizoen consumptieaardappelen werden geteeld. Er worden officiële perceelsbemonsteringen uitgevoerd op een oppervlakte van 0,5% van het nationale areaal consumptieaardappelen. Bij voorkeur worden percelen met een verhoogd risico op besmetting geselecteerd, bijvoorbeeld op bedrijven met besmette percelen, in de nabijheid van besmette percelen, met bewerking door loonwerkers, met niet-naleving van de verplichte teeltrotatie of met uitspreiding van tarragrond afkomstig van verwerkingsbedrijven.

De officiële monitoringonderzoeken worden uitgevoerd zo kort als mogelijk na de oogst en in alle gevallen voor het einde van het kalenderjaar van de teelt. Van de geselecteerde percelen wordt 1 bemonsteringseenheid van 1 ha bemonsterd met een bemonsteringsvolume van 500 ml, volgens dezelfde bemonsteringsmethode als beschreven onder paragraaf 5.1.3. De kosten verbonden aan de perceelsbemonsteringen en de laboratoriumanalyses zijn ten laste van het Agentschap.

5.3 Andere officiële bemonsteringen

Na bijvoorbeeld vaststellingen van symptomen, meldingen door operatoren van (vermoedens) van besmettingen, ongunstige niet-officiële laboratoriumanalyses, … kan het Agentschap officiële monsters nemen van de betrokken percelen of partijen. De kosten verbonden aan deze bemonsteringen en de laboratoriumanalyses zijn ten laste van het Agentschap, behalve bij inbreuken door de operator zoals fraude, verbergen van de besmetting, enz.

5.4 Officiële laboratoriumanalyses

Analyses moeten uitgevoerd worden in geaccrediteerde en door het Agentschap erkende laboratoria en volgens de door het Agentschap goedgekeurde protocollen.

De analyse van de grondmonsters van de officiële detectieonderzoeken en de officiële monitoringonderzoeken verloopt op dezelfde manier. Eerst worden de aanwezige *Globodera*-cysten geëxtraheerd uit de grond en geteld. Indien er *Globodera*-cysten gevonden worden, wordt er een levensvatbaarheidsanalyse uitgevoerd. Deze levensvatbaarheidsanalyse wordt op alle monsters uitgevoerd wanneer er *Globodera*-cysten gevonden worden. Indien de *Globodera*-cysten levensvatbaar blijken, wordt tenslotte door middel van een soortbepaling nagegaan welke van de 2 gereglementeerde *Globodera*-soorten in het monster aanwezig zijn.

Het resultaat van de analyse is ongunstig wanneer er levensvatbare cysten van *Globodera pallida* en/of *Globodera rostochiensis* aanwezig zijn. Wanneer er geen *Globodera*-cysten aanwezig zijn, wanneer de cysten niet levensvatbaar zijn, of wanneer de aanwezigheid van *Globodera pallida* en/of *Globodera rostochiensis* niet kan bepaald worden, is het resultaat van de analyse gunstig.

Volgende maximale analysetermijnen, i.e. de termijn tussen ontvangst van de monsters in het laboratorium en het doorsturen van de analyseresultaten, zijn van toepassing. Voor de extractie van de cysten gelden variabele maximale analysetermijnen afhankelijk van de periode waarin de bemonsteringsaanvraag werd ingediend: 20 werkdagen van begin juni tot eind januari, 25 werkdagen tijdens de maand februari en 30 werkdagen van begin maart tot eind mei. Voor de levensvatbaarheidsanalyse en de soortbepaling bedragen de maximale analysetermijnen respectievelijk 20 en 5 werkdagen. Het is niet mogelijk om een dringende analyse aan te vragen.

6 Meldingsplicht, besmetverklaring, opvolging en intrekking van de maatregelen

6.1 Meldingsplicht bij het Agentschap

Wanneer operatoren de aanwezigheid van *Globodera* vermoeden of vaststellen in percelen of partijen die zich onder hun beheer bevinden, dienen zij dit onmiddellijk aan het Agentschap te melden.

Er geldt een uitzondering op de meldingsplicht voor vermoedens of vaststellingen van *Globodera* in partijen consumptieaardappelen of in percelen bestemd voor de teelt van consumptieaardappelen. Voor deze gevallen dienen de operatoren zelf de verplichte maatregelen toe te passen (zie hoofdstuk 8) en de relevante gegevens op te nemen in het register van schadelijke organismen met vermelding van de genomen maatregelen.

Operatoren dienen bijzonder aandachtig te zijn voor signalen van falende effectiviteit van resistente aardappelrassen op met *Globodera* besmette percelen. Dit kan wijzen op een verandering van de *Globodera*-soort of pathotype of het ontstaan van virulente *Globodera*-populaties waartegen resistente aardappelrassen niet langer bestand zijn. Alle vermoedens van de aanwezigheid van virulente populaties, ook in teelten van

consumptieaardappelen, dienen aan het Agentschap gemeld te worden.

Meldingen dienen te gebeuren met behulp van het meldingsplichtformulier beschikbaar op de website van het Agentschap. Alle meldingen worden door het Agentschap opgevolgd. Indien nodig worden officiële monsters genomen van de percelen of de partijen om de besmetting officieel te bevestigen, of om deze verder te onderzoeken. De kosten verbonden aan de bemonsteringen en de laboratoriumanalyses zijn ten laste van het Agentschap, behalve bij inbreuken door de operator zoals fraude, verbergen van de besmetting, enz.

6.2 Officiële besmetverklaring van percelen en partijen

Indien het resultaat van de officiële analyse ongunstig is voor tenminste 1 bemonsteringseenheid, wordt het gehele perceel officieel besmet verklaard. Voor de afbakening van het besmette perceel worden de grenzen genomen van het (de) perceelsidentificatienummer(s) van de meest recente verzamelaanvraag voorafgaand aan de bemonstering dat (die) alle besmette bemonsteringseenheden omvat(ten). Bij recente wijzigingen van de perceelsgrenzen kan het Agentschap afwijken van deze regel en een groter of kleiner gebied officieel besmet verklaren op basis van de precieze fytosanitaire omstandigheden en/of teelthistoriek.

Partijen aardappelen waarin de aanwezigheid van *Globodera* werd aangetoond door middel van een officiële analyse van de partijen of van de aanhangende grond, of die afkomstig zijn van een officieel besmet verklaard perceel, worden officieel besmet verklaard. Indien besmette partijen gemengd worden met niet-besmette partijen, wordt de gehele gemengde partij besmet verklaard.

Indien de tracering dit toelaat, worden de percelen waarvan officieel besmet verklaarde partijen aardappelen afkomstig zijn, officieel besmet verklaard. Voor de afbakening van de besmetting worden de grenzen genomen van het (de) perceelsidentificatienummer(s) van de meest recente verzamelaanvraag.

6.3 Opvolging van de maatregelen

Het Agentschap ziet toe op de toepassing van de bestrijdingsmaatregelen voor officieel besmet verklaarde partijen en percelen tot aan hun officiële vrijgave.

Voor vermoedens of vaststellingen van *Globodera* in partijen consumptieaardappelen of in percelen bestemd voor de teelt van consumptieaardappelen waarvoor een uitzondering geldt op de meldingsplicht (zie punt 6.1), wordt de goede toepassing van de maatregelen door het Agentschap gecontroleerd door middel van steekproeven of tijdens de routine-inspecties bij de operatoren.

6.4 Opheffing van de maatregelen voor besmet verklaarde percelen

Na een termijn van tenminste 6 jaar na de laatste bevestiging van de besmetting kan het Agentschap, op vraag van de operator, een officiële herbemonstering van het besmet verklaarde perceel uitvoeren met een bemonsteringsvolume van 1500ml/ha. De kosten verbonden aan de bemonstering en de analyse zijn ten laste van de operator.

De termijn kan verlaagd worden tot tenminste 3 jaar indien een officieel

controleprogramma, zoals hieronder gespecifieerd in punt 7.1, werd toegepast.

Bij gunstig analyseresultaat worden de verplichte maatregelen ingetrokken en wordt het perceel vrijgegeven.

7 Verplichte maatregelen voor besmette percelen en partijen

7.1 Verplichte maatregelen voor besmette percelen

Operatoren met besmette percelen moeten alle andere betrokken operatoren (bv. eigenaars, pachters, loonwerkers, groothandels, verwerkingsbedrijven) op de hoogte brengen van de besmetting om verdere verspreiding te voorkomen.

De landbouwmachines moeten steeds zo veel als mogelijk worden vrijgemaakt van grond- en plantenresten voordat zij uit de besmette percelen worden verplaatst.

Op besmette percelen zijn bepaalde teelten van waardplanten en planten voor opplant niet toegelaten of enkel toegelaten onder bepaalde voorwaarden, zie tabel 2.

Tabel 2. Teelten die niet zijn toegelaten op besmette percelen of enkel zijn toegelaten onder bepaalde voorwaarden.

Teelt	Waardplant	Verplichte maatregelen
Aardappelpootgoed	Ja	Teelt niet toegelaten
Plantgoed van *Solanum lycopersicum* of *Solanum melongena*	Ja	Teelt niet toegelaten
Plantgoed van *Allium porrum*, *Asparagus officinalis*, *Beta vulgaris*, *Brassica* spp., *Capsicum* spp., *Fragaria* Bollen, knollen en wortelstokken bestemd voor opplant van *Allium ascalonicum*, *Allium cepa*, *Dahlia* spp., *Gladiolus* Tourn. ex., *Hyacinthus* spp., *Iris* spp., *Lilium* spp., *Narcissus*, *Tulipa* Sierteelt- en boomkwekerijgewassen	Nee	Teelt enkel toegelaten indien de planten met geschikte door het Agentschap goedgekeurde methoden praktisch vrij van grond worden gemaakt door middel van spoelen of borstelen, of indien er andere door het Agentschap goedgekeurde bestrijdingsmaatregelen worden toegepast die het risico op verspreiding van *Globodera* wegnemen
Consumptieaardappelen	Ja	Teelt enkel toegelaten indien het officieel controleprogramma wordt toegepast, zie tabel 3.

De teelt van consumptieaardappelen is enkel toegestaan op besmette percelen op voorwaarde dat het officieel controleprogramma wordt toegepast. De verplichte maatregelen in het officieel controleprogramma staan in tabel 3. Aan de operatoren wordt aangeraden om het advies in te roepen van een praktijkcentrum voor het opstellen en opvolgen van het officieel controleprogramma.

Tabel 3. Officieel controleprogramma voor de teelt van consumptieaardappelen op besmette percelen.

Verplichte maatregelen	Precieze voorwaarden
Teelt van aardappelrassen met resistentiescore van 8 of 9 tegen het aangetroffen *Globodera*-pathotype, of	De resistentie van aardappelrassen is afhankelijk van de *Globodera*-soort en het -pathotype, zie https://nematoden.be/nl/. De Nederlandse Voedsel- en Warenautoriteit publiceert ook een uitgebreide lijst van

	resistente rassen.
Indien aardappelrassen met resistentiescore van 8 of 9 niet beschikbaar zijn, is de teelt van aardappelrassen met resistentiescore van 6 of 7 toegelaten maar enkel in combinatie met de teelt van een lokgewas of een ontsmetting van het perceel 1 of 2 jaren voor de aardappelteelt, of de toepassing van een nematicide tijdens de aardappelteelt, en	De teelt van een lokgewas (bv. raketblad, aardappelen) wordt ten vroegste gestart in april bij een bodemtemperatuur van meer dan 10 °C, en vernietigd voordat de cysten gevormd zijn, i.e. uiterlijk 40 dagen na opkomst, zie https://nematoden.be/nl/. Ontsmetting van het perceel kan door anaërobe grondontsmetting of met een nematicide. Nematiciden kunnen ook toegepast worden net voor of tijdens het planten. Zie https://fytoweb.be/nl voor een lijst van toegelaten nematiciden en hun gebruiksvoorwaarden.
Elk jaar de aardappelopslag verwijderen, en	De aardappelopslag dient elk jaar verwijderd te worden voordat de cysten gevormd zijn, i.e. uiterlijk 40 dagen na opkomst, zie https://nematoden.be/nl/.
De verplichte teeltrotatie toepassen van maximaal 1 keer aardappelen per drie jaar, en	
Voor alle partijen aardappelen geteeld op besmette percelen gelden de verplichte maatregelen voor besmette partijen.	Zie punt 7.2 voor de verplichte maatregelen voor besmette partijen.

7.2 Verplichte maatregelen voor besmette partijen

Operatoren met besmette partijen aardappelen moeten alle andere betrokken operatoren (bv. groothandelaars, verwerkingsbedrijven) op de hoogte brengen van de besmetting om verdere verspreiding te voorkomen.

Er gelden enkel verplichte maatregelen voor besmette partijen van waardplanten, planten voor opplant van waardplanten, en planten voor opplant van bepaalde andere soorten gespecifieerd in tabel 4.

Tabel 4. Verplichte maatregelen voor besmette partijen, per teelt.

Besmette partijen	**Waardplant**	**Verplichte maatregelen**
Aardappelpootgoed	Ja	Uitplanten niet toegelaten
Plantgoed van *Solanum lycopersicum* of *Solanum melongena*	Ja	Uitplanten niet toegelaten
Plantgoed van *Allium porrum*, *Asparagus officinalis*, *Beta vulgaris*, *Brassica* spp., *Capsicum* spp., *Fragaria* Bollen, knollen en wortelstokken bestemd voor opplant van *Allium ascalonicum*, *Allium cepa*, *Dahlia* spp., *Gladiolus* Tourn. ex., *Hyacinthus* spp., *Iris* spp., *Lilium* spp., *Narcissus*, *Tulipa* Sierteelt- en boomkwekerijgewassen	Nee	Uitplanten enkel toegelaten indien de planten met geschikte door het Agentschap goedgekeurde methoden praktisch vrij van grond worden gemaakt door middel van spoelen of borstelen of indien er andere door het Agentschap goedgekeurde bestrijdingsmaatregelen worden toegepast die het risico op verspreiding van *Globodera* wegnemen.
Consumptieaardappelen	Ja	Industriële verwerking of sortering enkel toegelaten door bedrijven met een door het Agentschap goedgekeurde procedure voor afvalverwijdering. Rechtstreekse verkoop aan eindgebruiker of gebruik als diervoerder op het landbouwbedrijf op voorwaarde dat de grond en het afval wordt behandeld wordt zoals aangegeven in punt 7.3.

Het is verboden om besmette partijen aardappelen uit te voeren naar derde landen. Verzending naar een andere EU-lidstaat is enkel mogelijk als het Agentschap daarvoor de toestemming van de fytosanitaire autoriteiten van die lidstaat bekomt.

7.3 Verplichte maatregelen voor grond, sorteer- en verwerkingsafval

Volgende bestemmingen zijn toegelaten voor grond afkomstig van besmette partijen aardappelen of besmette percelen:

1) afvoeren naar een erkende stortplaats;
2) gebruik als aanvulgrond, voor zover dit geen risico inhoudt voor landbouwpercelen, of voor enige andere bestemming buiten de landbouw;
3) uitspreiden op het besmet perceel van oorsprong;
4) onder water zetten onder voorwaarden bepaald door het Agentschap;
5) enige andere behandeling of bestemming waarvoor het Agentschap zijn voorafgaande goedkeuring heeft gegeven.

Volgende bestemmingen zijn toegelaten voor sorteer- en verwerkingsafval van besmette partijen aardappelen dat tijdens het verwerkingsproces geen afdoende hittebehandeling heeft ondergaan:

1) rechtstreekse levering als diervoeder;
2) afvoeren naar een erkende stortplaats of verbrandingsoven;
3) composteren of vergisten;
4) enige andere behandeling of bestemming waarvoor het Agentschap zijn voorafgaande goedkeuring heeft gegeven.

8 Aanbevelingen

8.1 Aanbevelingen aan operatoren met besmette percelen

1) Verspreiding van *Globodera* via grond naar andere percelen voorkomen door te oogsten bij droog weer, aanhangende grond van de oogst te verwijderen en op het perceel te laten, teelt van wortelgewassen te vermijden, de besmette percelen als laatste te bewerken.
2) Aandachtig zijn voor signalen van falende effectiviteit van resistente aardappelrassen door een verandering van de *Globodera*-soort of het -pathotype of door het ontstaan van virulente *Globodera*-populaties. Vermoedens van virulente *Globodera*-populaties dienen aan het Agentschap gemeld te worden (zie punt 6.1).
3) De besmette percelen herbemonsteren bij elke teelt van consumptieaardappelen, op een gelijkaardige manier als de officiële analyse beschreven in punt 5.4 of door bemonstering van de aanhangende grond, om de samenstelling van de *Globodera*-soorten op te volgen en de resistente aardappelrassen daaraan aan te passen.
4) Verandering van de soort of pathotype voorkomen door aardappelrassen te planten die resistent zijn tegen zo veel als mogelijk verschillende pathotypes van *G. rostochiensis* en *G. pallida*.
5) Ontstaan van virulente populaties voorkomen door resistente aardappelrassen af te wisselen.

6) Advies inroepen van een praktijkcentrum voor het opstellen en opvolgen van het officieel controleprogramma (zie punt 7.1).

8.2 Aanbevelingen aan alle operatoren

1) Bij voorkeur aardappelrassen planten die resistent zijn tegen verschillende pathotypes van *G. rostochiensis* en *G. pallida*.
2) Ook percelen voor consumptieaardappelen of hoevepootgoed zonder plantenpaspoort bemonsteren, op een gelijkaardige manier als de officiële analyse beschreven in punt 5.4 of door bemonstering van de aanhangende grond.
3) Elk jaar de aardappelopslag verwijderen (zie punt 7.1.).

9 Bijlagen

Aanvraagformulier voor de bemonstering en analyse van grond voor *Globodera*.

10 Overzicht van de revisies

Overzicht van de revisies van de omzendbrief		
Versie	**Van toepassing vanaf**	**Reden en omvang van de revisie**
1.0	01/11/2025	Originele versie